

POSTANOWIENIE

21 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 21 maja 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P.W.
przeciwko R. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o ochronę dóbr osobistych,
na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Szczecinie
postanowieniem z 19 lutego 2025 r., I C 1921/24,
o przekazanie do sądu równorzędnego,

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 19 lutego 2025 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie, na podstawie art. 44¹ k.p.c., zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu Sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że powód jest osobą wpisaną na listę adwokatów i wykonującą zawód w okręgu Sądu Okręgowego w Szczecinie. Ponadto w sprawie mają zostać przesłuchani świadkowie, którzy także są znani służbowo sądowni z racji wykonywania zawodu adwokata.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44¹ k.p.c. Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że przepis ten powinien znajdować zastosowanie w wyjątkowych okolicznościach, gdy zachodzi istotne ryzyko, że autorytet sądownictwa ucierpiałby, gdyby doszło do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy w sprawie. Do przekazania sprawy innemu sądowi może dojść dopiero w sytuacji, gdy występują uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziów danego sądu, w szczególności, gdy rozstrzygnięcie sprawy przez sąd właściwy godziłoby w jego społeczny odbiór jako bezstronnego (zob. postanowienia SN: z 12 stycznia 2024 r., III CO 1049/23; z 24 maja 2024 r., III CO 506/24, i z 10 lipca 2024 r., III CO 458/24). Chodzi przede wszystkim o sytuacje, które mogą wywierać realny wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny (zob. postanowienie SN z 29 listopada 2022 r., III CO 833/22).

Wykonywanie zawodu adwokata skoncentrowane jest często w obszarze właściwości określonego sądu, a pełnomocnik może stać się osobą kojarzoną przez sędziów. Nie da się wykluczyć, że w konkretnym przypadku mogą powstać wątpliwości co do bezstronności danego sędziego. Na takie sytuacje została jednak przewidziana instytucja wyłączenia sędziego z art. 49 k.p.c., a nie art. 44¹ k.p.c.

Na marginesie należy wspomnieć, że nadmierne korzystanie z powoływanego przepisu może odnieść skutek odwrotny i osłabić zaufanie obywateli do sędziów i sądów oraz podważyć ich autorytet jako niezawisłych (zob. postanowienia SN z 22 maja 2024 r., III CO 504/24 i III CO 411/24).

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej.

[a.]